

Beszámoló
a PPK Kari Tanácsa számára a Tanulmányi Bizottság tevékenységéről
(2020. január 1. – december 31.)

1. A Bizottság általános működés módja

A Tanulmányi Bizottság (TB) a Pedagógiai és Pszichológiai Kar öt oktatóból és öt hallgatóból álló döntési, javaslattételi, döntés-előkészítési és véleményezési jogkörrel rendelkező, állandó bizottsága. Az ELTE Hallgatói követelményrendszer alapján a tanulmányi ügyekkel kapcsolatos kérelmek nagy részében a TB hoz elsőfokú döntést, a HKR 143. § (2) bekezdése alapján egyes dékáni méltányossági kérelmeket is véleményez. A Pedagógiai és Pszichológiai Karon a HKR 424. § alapján a TB látja el a kari speciális bizottság feladatait is, illetve ez a testület tesz ajánlásokat a szakdolgozatra vonatkozó követelményekkel kapcsolatban a HKR 412. § (5) bekezdésben foglaltak alapján. A TB adminisztratív támogatását a Tanulmányi Hivatal (TH) látja el.

A TB ügyrend alapján működik, a módosított ügyrendet a Kari Tanács a 2019. február 19-i ülésén fogadta el. A TB a szorgalmi időszakban általában havonta ülésezik, ülésein azokat az ügyeket tárgyalja meg, amelyekhez a dokumentumok legkésőbb az ülés napja előtti ötödik munkanapon beérkeztek, ezért az egyes ülésekhez kapcsolódóan a bizottság kérelembenyújtási határidőket is meghatároz. Ezeket az adott félévre vonatkozó időpontokat a TH teszi közzé előre a TB a weboldalán (<https://www.ppk.elte.hu/tanulmanyi/testuletek/tb>). A TB két ülése közötti időszakban az ügyrendje 2. § (4) bek. alapján az oktatási dékánhelyettes, egyúttal a TB elnöke, átruházott hatáskörben eljár a bizottság döntési hatáskörébe tartozó, halaszthatatlan intézkedést igénylő ügyekben. Ezekről az ügyekről az elnök a TB-t a soron következő ülésen tájékoztatja.

A hallgatók a kérelmeiket a TH-ban nyújtják be folyamatosan, mellékelve az indokláshoz kapcsolódó, igazoló dokumentumokat. A kérelmek 2020 márciusa óta szinte kivétel nélkül elektronikusan, ímélnél érkeztek, ami a HKR 147. § (1) bek. c) pontja alapján szabályos. A kérelmeket a TH dolgozza fel, és készíti elő a bizottság ülésére (iktatás, a kérelmek ügytípus és hatáskör szerinti bontása, hiánypótlás, összesítő elkészítése). A bizottsági tagok a hallgatói ügyekről készített összesítést, illetve az egyéb írásos előterjesztéseket az ülés előtt a TH-tól kapják meg. Az ülések márciustól Teams-ben folytak, az ügyek többségében az üléseken megszülettek a vonatkozó döntések, illetőleg a dékáni hatáskörbe tartozó ügyeket az üléseken született javaslatok alapján dékáni döntésre a TH készíti elő. A megszületett döntéseket a TH foglalja határozatba, rögzíti a Neptunban, és hajtja végre a benne foglaltakat.

2. Az ülések és az ügyek száma

A beszámolási időszakban az előző, 2019-es naptári évhez képest a hallgatói ügyek száma 12%-kal növekedett. A növekmény vélhetőleg két okra vezethető vissza, részben a megnövekedett hallgatói létszámra, részben pedig a 2020 jelentős részében fennálló járványügyi veszélyhelyzetre, illetve az ezzel összefüggésben bevezetett új adminisztratív eljárásokra. 2019-hez képest a naptári évre jutó, átlagos hallgatói létszám mintegy 9%-kal növekedett: míg 2019-ben az aktív hallgatók átlagléttszáma 3690,5 fő volt, addig 2020-ban 4017 fő. (Azért szükséges átlagos létszámmal számolni, mert a naptári éves létszám három tanulmányi félév meghatározott hónapjaiból áll össze.)

Az ügyek számának növekedése azonban nagyobb, mint a hallgatólétszámé. A járványügyi veszélyhelyzet miatti zárlat következtében az oktatás mellett az összes adminisztratív tevékenység is azonnal átváltott az IT-alkalmazások kizárólagos használatára. A változásra lényegében nem volt felkészülési idő, így több olyan, eredetileg is nagy esetszámú ügytípus esetében, amelyeket jobban érintett az átállás, a hallgatói ügyek száma erősen növekedett.

Az ügyek száma 2020-ban a 2019. évihez viszonyítva

időszak	ügyszám		
	2019.	2020.	változás
2019/2020. ősz (2020. január)	35	62	+77%
2019/2020. tavasz	826	980	+19%
2020. nyári szünetben (július–augusztus)	58	48	-17%
2020/2021. ősz (2020. szeptember–december)	603	616	+2%
összesen	1522	1706	+12%
<i>elutasító döntések száma</i>	<i>197</i>	<i>135</i>	
<i>aránya az összes döntéshez viszonyítva</i>	<i>13%</i>	<i>3%</i>	
<i>átlagos hallgatói létszám</i>	<i>3690,5</i>	<i>4017</i>	<i>+9%</i>

Megfigyelhető ugyanakkor az is, hogy az elutasító döntések száma és az összes döntéshez viszonyított aránya a 2019-es számokhoz képest radikálisan csökkent, 13%-ról 3%-ra. Sőt, az országos veszélyhelyzet március 11-i kihirdetése és 2020. augusztus 31-e között az elutasító döntések aránya még a 2%-ot sem érte el (1,84%). Ez nyilvánvalóan összefügg azzal is, hogy a Bizottság elnöki tisztét az oktatási dékánhelyettes látja el, akinek programjában az oktatás-tanulástámogatási tevékenység szolgáltatásközpontú megközelítése hangsúlyos elemként jelent meg a korábbi adminisztratív alapú megközelítéssel szemben. Ebbe beleértendő az is, hogy a hallgatók jogviszonya elsősorban tanulmányi okból szűnjön meg, illetve a döntések során fokozottabban kerüljenek figyelembevételre a hallgatói mulasztások esetében azok indokai között felmerülő, a szervezet diszfunkcionális működésére visszavezethető okok.

Az ülések és az ülésenkénti ügyek száma

időszak	üléstípus	ülésszám, döntésszám	ügyszám
2019/2020. ősz (2020. január)	rendes ülés	1	62
2019/2020. tavasz	rendes ülés	5	684
	ülések közötti döntés	7	296
2020. nyári szünetben (július–augusztus)	ülések közötti döntés	1	48
2020/2021. ősz (2020. szeptember–december)	rendes ülés	4	484
	ülések közötti döntés	4	132
összesen		22	1706

A korábbi évek gyakorlatához képest jelentős változást tükröz a TB működésében az, hogy az ülések között elbírált kérelmek és meghozott döntések száma megnőtt. Míg korábban – a nyári időszakot nem számolva – csak egy-két döntés született az ülések között, a 2020-as beszámolási időszakban – ugyancsak nem számolva a nyári ügyeket – az összes döntés több mint negyede a rendes ülések között született. Olyannyira új volt ez a gyakorlat, hogy a TB és a TH szóhasználatában ezeknek az átruházott hatáskörben hozott dékánhelyettesi döntéseknek a keretére új, eufemikus megnevezés született, ezek voltak az ún. „köztes TB”-k, amiknek a száma meghaladta a rendes ülésekét – bár az ügyek száma ezeken a döntési alkalmakon kevesebb volt. Ez a változás a TH működésének a megváltozását is eredményezte, a korábbi ciklikushoz képest lényegében folyamatos feladattá vált az TB-ügyek előkészítése, ami a részben otthoni munkavégzés szükségletei miatt (pl. a papíron érkezett kérelmek szkennelése) amúgy is nehezített volt. Másfelől ezáltal az egyes üléseket megelőző időszakokra eső előkészítő feladatok volumene csökkent, amelynek köszönhetően a korábbitól (legalábbis a 2019-2020-as tanév első felében tapasztaltaktól) eltérően a TB ülései még alaposabban előkészítetté váltak. Mindazonáltal a jelenléti működésre visszatérést követően szükséges ennek a gyakorlatnak felülvizsgálása, és „köztes TB-k” számának csökkentése vagy oda csak a valóban halaszthatatlan ügyek

vitele. (Azonban ez utóbbiak megítélése sem egyértelmű, hiszen adott esetben egy utólagos regisztráció „köztes TB” elé vitelével megakadályozható az utólagos kurzusfelvételek tömege, amely bürokratikus és pénzügyi teher a hallgatónak és feladattöbblet a TH-nak és a TB-nek egyaránt.)

Az ügyszámok gyarapodásával párhuzamosan az a sajátos változás figyelhető meg, hogy szinte az összes ügytípusban csökkent a hallgatói kérelmek száma, ám egyes, korábban is gyakori ügytípusok esetszáma markánsan megnőtt. Egyes ügytípusok esetében a változás oka azonosítható.

A hirtelen átállásnak a részét képezte a korábban papír alapú szakdolgozatoknak az egyetemi szinten egységes, Neptunban történő leadása és bírálati folyamata, ezzel összefüggésben nőtt nagy mértékben a késedelmes szakdolgozat-leadások és a késedelmes záróvizsga-jelentkezések száma.

A legfontosabb ügytípusok és esetszámuk a beszámolási időszakban

ügytípus megnevezése	2019.		2020.		esetszám változása 2019-hez képest
	esetszám	részesedés az összes esetből	esetszám	részesedés az összes esetből	
utólagos kurzusfelvétel, kurzustörlés	260	17,1%	409	24,0%	+57,3%
késedelmes szakdolgozat-leadás	211	13,9%	463	27,1%	+119,4%
késedelmes záróvizsga-jelentkezés	134	8,8%	194	11,4%	+44,8%
kivételes tanulmányi rend	198	13,0%	109	6,4%	-44,9%
előfeltételi rendszer alóli felmentés	57	3,7%	17	1,0%	-70,2%
utólagos regisztráció (és kurzusfelvétel)	107	7,0%	67	3,9%	-37,4%
késedelmes szakirány-/specializációválasztás	48	3,2%	46	2,7%	-4,2%
regisztráció visszavonása	60	3,9%	61	3,6%	-1,7%
szakdolgozat utólagos titkosítása	76	5,0%	55	3,2%	-27,6%
mennyiségi korlátozást meghaladó mértékű kurzusfelvétel és/vagy vizsgalehetőség	110	7,2%	78	4,6%	-29,1%
hallgatói jogviszony mennyiségi korlátozást meghaladó mértékű szüneteltetése	38	2,5%	30	1,8%	-21,1%
fizetési kötelezettséggel kapcsolatos kérelmek	66	4,3%	90	5,3%	+36,4%
utólagos jelentkezés tanári gyakorlatra	3	0,2%	1	0,1%	-66,7%
szakirány-/specializáció-/modulváltás (tanári)	29	1,9%	32	1,9%	+10,3%
késedelmes beiratkozás és utólagos regisztráció	16	1,1%	0	0,0%	–
szakváltás, mintatanterv-váltás	25	1,6%	10	0,6%	-60,0%
szabálytalanul szerzett érdemjegy rögzítése	3	0,2%	0	0,0%	–
jogszabályon túli (képzési időn túli) további doktori félév igénybevétele	12	0,8%	5	0,3%	-58,3%
oklevél kiállításához előírt nyelvvizsga letétele alóli felmentés	21	1,4%	6	0,4%	-71,4%
munkarendváltás	12	0,8%	17	1,0%	+41,7%
átvétel (átjelentkezés)	13	0,9%	4	0,2%	-69,2%
egyéb, kis egyedszámú ügyek	23	1,5%	12	0,7%	-47,8%
összesen	1522	100,0%	1706	100,0%	+12,1%

Az ugyancsak erősen megnövekedett számú utólagos kurzusfelvétel, kurzustörlés a megváltozott körülmények miatt a korábbiakhoz képest talán kevésbé kiszámítható kurzushirdetésekkel függhetett össze. A fizetési kötelezettséggel kapcsolatos kérelmek, jellemzően a valamilyen mulasztásért vagy késedelemért kerültek kiírásra. A nagymértékben csökkenő esetszámú ügytípusok között van olyan, a kivételes tanulmányi rend, ami a távolléti oktatás miatt üresedett ki, vagy a szakdolgozat utólagos titkosítása, ami meg a szakdolgozatok Neptunban történő benyújtásával függ össze, ugyanis a

feltöltéskor szabadon lehet jelölni a titkosítás opciót. Ez utóbbi összefügghet azzal is, hogy az elmúlt években új szakként indult, azon szakokon, pl. az emberi erőforrás tanácsadó MA és az igazságügyi klinikai szakpszichológus szakirányú továbbképzés, ahol erősen megnőtt erre az igény, a hallgatók már jobban ügyelnek az időben, a témabejelentéssel együtt jelzett titkosításra.

A hallgatói ügyek között nem szerepelnek az önköltségkedvezményre vagy -mentességre irányuló kérelmek, amiket a dékán bírál el az adott szak(terület) véleményére figyelemmel. E kérelmek száma a 2019. évi 153-hoz képest 113-ra csökkent, aminek a háttere nem egyértelmű.

4. Jogorvoslati kérelmek

A vizsgált időszakban a TB által hozott döntések ellen (ideértve a Bizottság által véleményezett, de a dékán által hozott, nem az önköltségkedvezménnyel összefüggő döntéseket is) mindössze 19 esetben, a döntések 1,1%-ában fordultak a kérelmezők a Hallgatói Jogorvoslati Bizottsághoz (HJB) felülvizsgálati kérelemmel, s ezek közül egyetlen esetben semmisítette meg a HJB az elsőfokú döntést. Ez a megelőző időszak adataihoz képest (3,3%, ill. 5 eset) feltűnő csökkenés, különösen akkor, ha összevetjük az ügyszámok 12%-os növekedésével. Mégsem mondhatjuk azt – bármennyire hízelgő volna is –, hogy a csökkenés kizárólag a TB és a TH munkájának színvonal-emelkedésével függ össze, hiszen a kérelmek számához viszonyítva az elutasító döntések száma 10%-kal csökkent, márpedig a HJB elé az elutasító döntések kerülnek.

Jogorvoslati ügyek és eredményük

a HJB általi felülvizsgálat eredménye	ügyszám		
	2019.	2020.	változás
az elsőfokú döntés jóváhagyása	44	17	
a kérelem / első fokú határozat visszavonása (hallgató/TB)	1	1	
az elsőfokú döntés HJB általi megsemmisítése	5	1	
összesen	50	19	-62%

5. Egyéb ügyek

- Az egyedi hallgatói tanulmányi ügyeken kívül a TB foglalkozik a szakdolgozatok tartalmi és formai követelményrendszerének egységesítésével. A beszámolási időszakban egyetlen szak, az edző alapképzési szak esetében határozta meg a TB a szakdolgozat követelményeit.
- A szombathelyi hallgatók tanulmányi ügyei rendezett keretek között kerülnek a TB elé. A 2019/2020-as tanévtől a TH két új munkatársa dolgozik Szombathelyen, akik teljes mértékben integrálódtak a hivatali működésbe, ezért a hallgatói kérelmek kezelése és döntésre való előkészítése a budapesti eljárásrendhez hasonlóan zajlik.
- Továbbra sincs kialakult gyakorlata annak, hogy az érintett oktatók formális visszajelzést kapjanak a hibás működésükből adódó problémákról. Ennek ellenére a kirívó ügyekben az oktatási dékánhelyettes megkereste az érintett oktatókat és felhívta a figyelmüket a problémákra. Mindazonáltal ennek rendszer szintű kezelése, az erre vonatkozó folyamatok kidolgozása mielőbb indokolt. Ennek során be kell kapcsolni a minőségirányítási folyamatokat (illetve azok minőség-támogató elemeként a mentorrendszer lehetőségeit kiaknázni), illetve indokolt a Felsőoktatás-pedagógiai Módszertani Központra is támaszkodni.

Budapest, 2021. február 22.

Dr. Rónay Zoltán
oktatási dékánhelyettes,
elnök